

Midtskandia

Business Meetpoint 2021

-Grensregionalt samarbeid etter pandemien-

VAD KAN GÖRA GRÄNSREGIONEN MER INTEGRERAD?

Lars Westin

Professor i Regionalekonomi

Centrum för Regionalvetenskap (CERUM), Umeå universitet

https://www.researchgate.net/profile/Lars_Westin

<https://www.umu.se/personal/lars-westin/>

<https://se.linkedin.com/in/lars-westin-40770379>

Trafikanalys Vetenskapliga råd
Kulturanalys Vetenskapliga råd
Styrelsen för VTI (Statens Väg- och Transportforskningsinstitut)
Kungliga Skytteanska samfundet

UMEÅ UNIVERSITY
CERUM – CENTRE FOR REGIONAL SCIENCE

RSAS
Regional Science
Association of Sweden

FAIR – ELECTRIC REGIONAL AVIATION

FAIR

Finding Innovations to Accelerate Implementation of Electric Regional Aviation

FAIR is a two-year project to support the early and efficient commercialization of electric regional flights in the Kvarnen region.

FAIR is preparing the Kvarnen region for an early implementation of electric aviation. The project increases the knowledge base about electric aviation, investigates the possibilities and surveys both the needs and the required technical investments. FAIR is a first step towards a rapid introduction of sustainable aviation in the Kvarnen region.

<https://airkvarnen.com>

PRIORITY:

Innovation

COUNTRIES:

Finland and Sweden

LEAD PARTNER:

AirKvarnen Council

OTHER PROJECT PARTNERS:

AirKvarnen Council, Umeå University,

University of Vaasa, Bio-CFuel Region,

Research Institutes of Sweden RISE,

Region Västerbotten

PROJECT BUDGET:

1 007 500 EUR

EU SUPPORT:

620 000 EUR

PROJECT TIMETABLE:

5/2020 - 6/2022

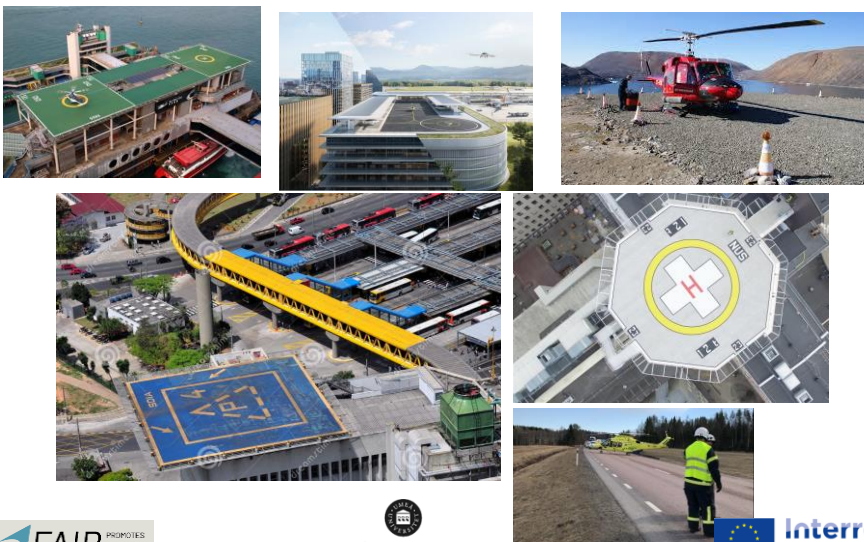

Interreg
Baltic-Atlantic
European Regional Development Fund

HELIKOPTER, eVTOL, DRÖNARE

HELIPORTS och FYSISK PLANERING

FLYGETS "RIGIDA" NATIONELLA NÄTVERK

Figur 2. Flygsystemen i Norden. Källa: Kvarnenrådet (1992).

UMEÅ UNIVERSITY
CERUM - CENTRE FOR REGIONAL SCIENCE

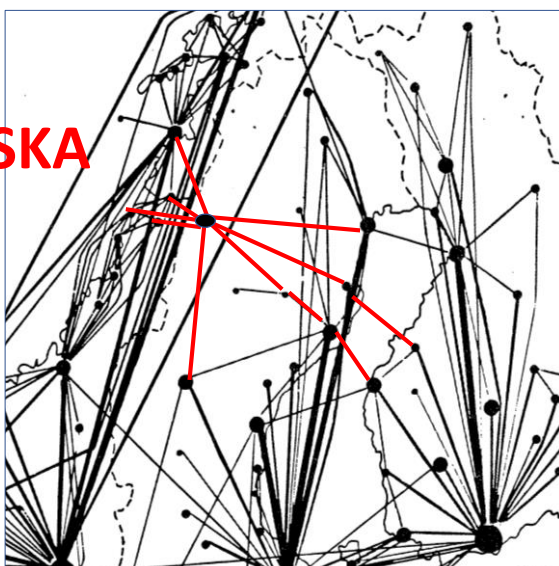
STÖRRE FLYGPLATSER - STORA FLYGPLAN

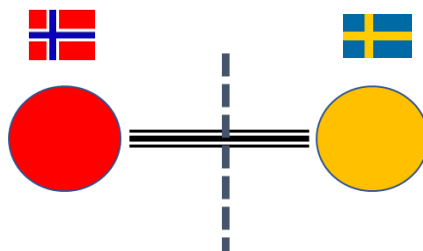
REGIONALFLYG- ET SOM INTE BLEV EN DEL AV KOLLEKTIVTRAFIKEN

ELEKTRISKT FLYG- DEN NORDISKA KOLLEKTIV- TRAFIKENS BASNÄT

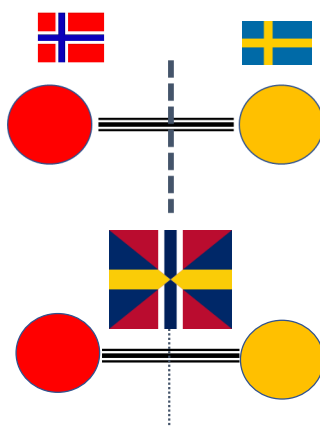

VAD KAN GÖRA GRÄNSREGIONEN MER INTEGRERAD?

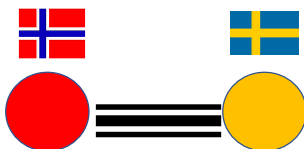
STÖRRE SKILLNADER I PRISER OCH REGELVERK
KAN ÖKA HANDEL OCH FLÖDEN.....
..... MEN SKILLNADER LEDER INTE ALLTID
TILL ÖKAD INTEGRATION

MINSKADE SKILLNADER och MER GEMENSAMT BESLUTFATTANDE

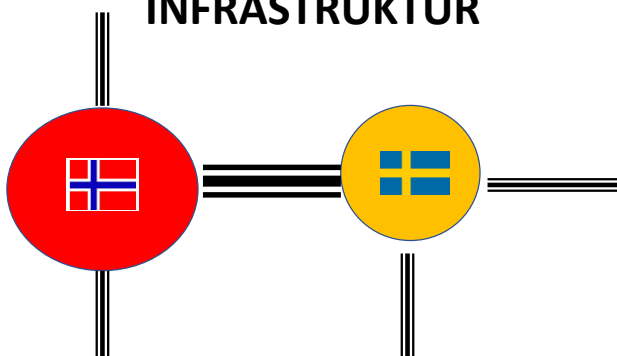
KAN UNDERLÄTTA BESLUT OCH SAMÖRNING –
MEN KAN ÄVEN SKAPA KONKURRENS (FALUN-BORLÄNGE,
NORRKÖPING-LINKÖPING, LULEÅ-PITEÅ-BODEN)

BÄTTRE INFRASTRUKTUR KAN UNDERLÄTTA INTEGRATION

KAN ÖKA ATTRAKTIVITET OCH
BEFOLKNINGSTILLVÄXT.
MEN INTE SÄKERT.
EFFEKTEN BESTÄMS AV INITIAL ATTRAKTIVITET OCH
FASTIGHETSMARKNADERNAS
EFFEKTIVITET PÅ BÄGGE SIDOR

ÖKAD BEFOLKNING GER OFTA BÄTTRE INFRASTRUKTUR

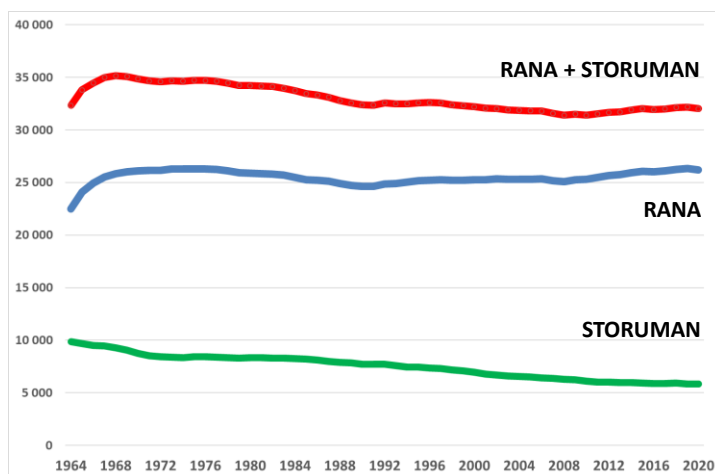
KAN ÖKA INTEGRATIONEN (OM
GRÄNSHINDER REDUCERAS.....)
SOM KAN ÖKA ATTRAKTIVITEN.....
MEN DET **BEROR PÅ.....**

.....FASTIGHETSMARKNADERNAS

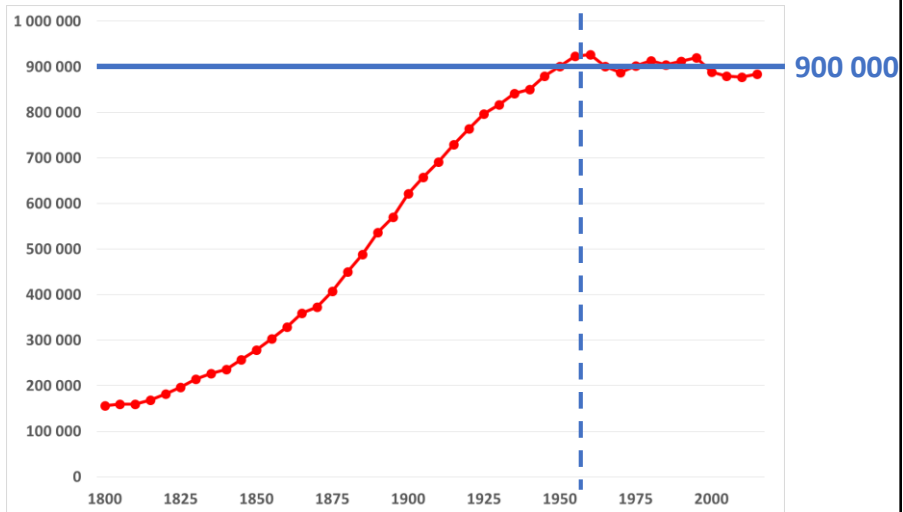
EFFEKTIVITET PÅ BÄGGE SIDOR:

- NATIONELLA REGLER
- KOMMUNALT INTRESSE
 - BYGG- OCH FASTIGHETSUTVECKLARE
- BEFOLKNINGENS FÖRMÖGENHET
- GRÄNSREGIONENS ATTRAKTIVITET

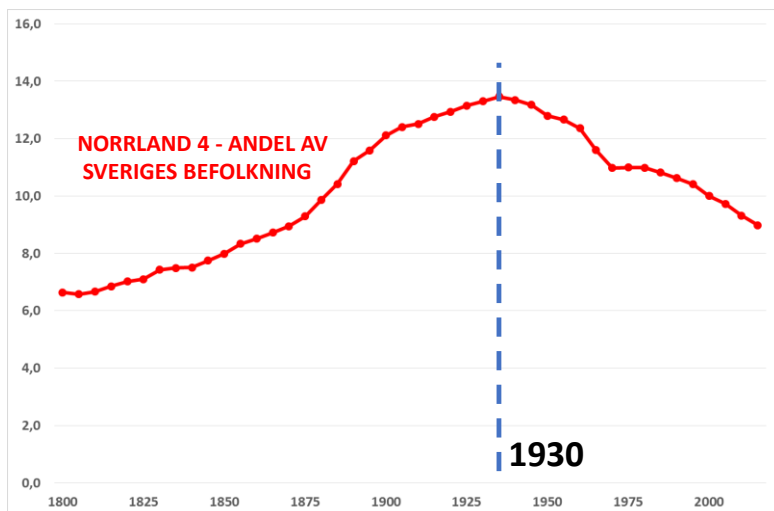
BEFOLKNINGSPROBLEMET

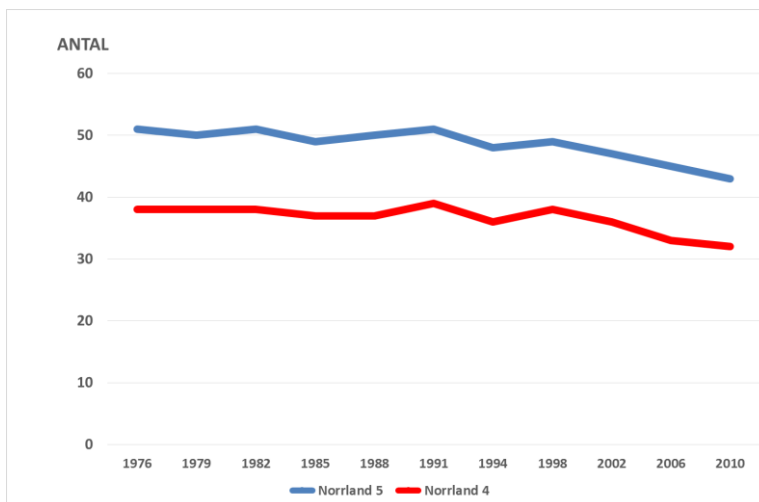
NORRLAND₄ BEFOLKNING

NORRLAND - ALLT MAKTLÖSARE

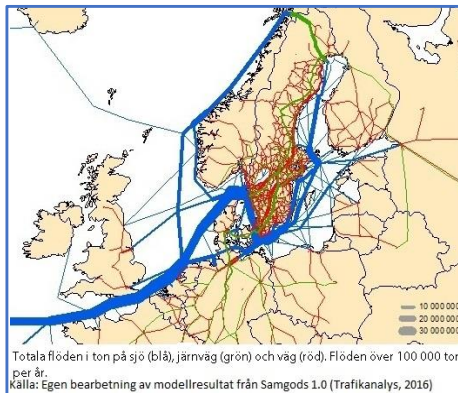
NORRLANDS RIKSDAGSLEDAMÖTER

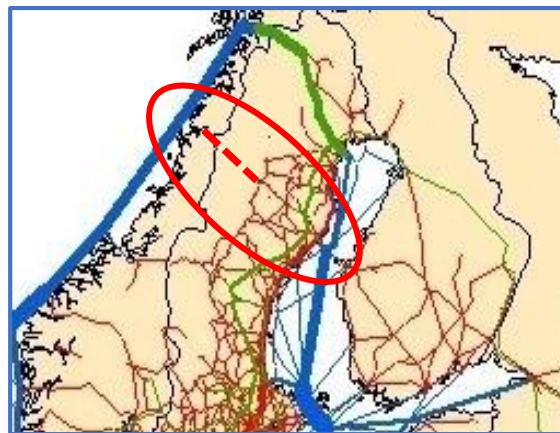
VAD KAN ÖKA INTEGRATIONEN?

- UNION/ETT LAND
- TVÅ LÄNDER - GRÄNSREGIONAL SAMVERKAN/BESLUTFATTANDE
 - VISION FÖR ÖKAD BEFOLKNING I REGIONEN
 - GEMENSAM ÖVERGRIPANDE PLANERING
 - INTEGRERAD FASTIGHETSMARKNAD
 - GEMENSAM KOMMUNIKATION/INFRASTRUKTUR
 - EGTS/EGTC
- **VAD BÖR SKE PÅ MELLANSTATLIG NORDISK NIVÅ?**

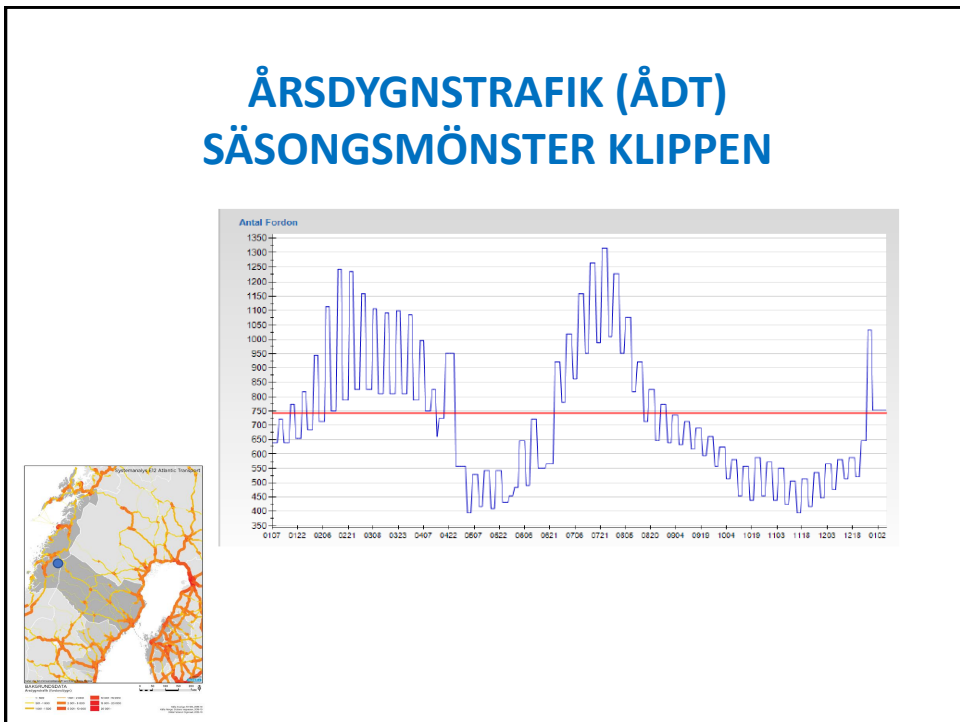
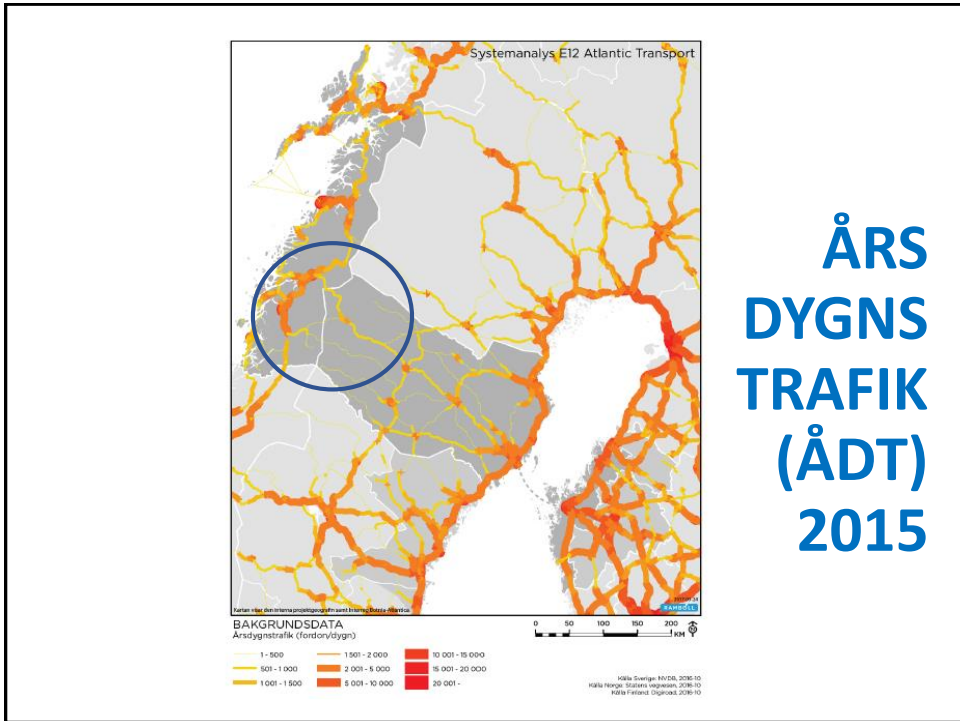
BA3NET **SVENSKA TRAFIKVERKET:**
SAMGODS
 NATIONELL MODELL FÖR
 GODSTRANSPORTER

**EN FRÅGA OM FÖRTROENDE:
 E12 STORUMAN-MO I RANA SAKNAS**

BA3NET

OLIKA NYTTA AV FÖRKORTAD VÄG (1 km) I NORDEN

(1000 k €)	Norge	Sverige	Finland
Restid	4 530	2 814	2 535
Godstransport	-	23	-
Trafiksäkerhet	639	420	392
Luftföroreningar	159	285	71
TOTALT	5 327	3 543	2 998

MODELLERNA?
PARAMETRARNA ?

BA3NET

**NYTT HÖGRE VÄRDE PÅ LIVET
FÖR SVENSK OCH FINSK
MEDBORGARE!**

Parameter	Norge	Sverige	Finland (€)
Restid	4 530	2 814	2 535
Godstransport	-	23	-
Trafiksäkerhet	639	420	392
Luftföroreningar	159	285	71
TOTALT	5 327	3 543	2 998
Skador	4 051 300 €	2 605 100 €	2 406 200 €
Mycket allvarlig skada	3 075 800 €	Svårt skadad	Permanent skada
Allvarlig skada	1 090 300 €	Lindrigt skada	Allvarlig tillfällig skada
Lättare skada	80 300 €	Egendomsskada	Lättare tillfällig skada
Materiella skador	6 900 €	1 500 €	62 800 €
Miljökostnad			
CO ₂	27 €/ton	149 €/ton	40 €/ton
Partiklar	482 €/ton	1 178 €/ton	73 459 €/ton (tätor)
NO _x	3 399 €/ton	3 897 €/ton	869 €/ton
Övriga parametrar			
Kalkylränta	4,0 %	3,5 %	3,5 %
Skattefaktor	1,2	1,3	Nej

BA3NET

”DIALOGEN STAT - KOMMUN”

- **TRAFIKVERKET:**

- ”Prognos och modellstyrtd”
- Saknar bra modellstöd på regional/nordisk nivå
- Låsta top-down modeller försvårar dialogen med gränskommuner/regioner
- Argumenterar för
 - Strikta planrutiner nationellt
 - Personberoende ”ad hoc” samtal för nordiska åtgärder

- **GRÄNSKOMMUNER/REGIONER:**

- Målstyrda, policydrivna, kravfokuserade
- Tveksamhet till Trafikverket
- Saknar ofta kalkyl- och modellerfarenhet

SAMHÄLLSEKONOMISK EFFEKTIVITET PÅ NORDISK NIVÅ?

- Nationella investeringskalkyler **räknar inte** nyttor och kostnader i andra länder
- Nordisk **nätverksmodell saknas**
- Nationella **modeller ger olika resultat** – utvärdera!
- **EJ säkert det nordiska transportsystemet är/blir långsiktigt hållbart och samhällsekonomisk effektivt.**

AVSLUTNING

- **Policyförslag:** Skapa transparent nordisk struktur för visioner, planering och beslut
- **EGTS/EGTC**
- **ELFLYG SOM NORDISK KOLLEKTIVTRAFIK**
- **GRÄNSREGIONEN:**
 - **VISIONEN, ÖVERSIKTLIG PLANERING, BEFOLKNING, OCH FASTIGHETSMARKNADER**

UMEÅ UNIVERSITY
CERUM – CENTRE FOR REGIONAL SCIENCE